

Veteraanisukupolven perinnetyön järjestäminen Pohjois-Pohjanmaalla

KHALL § 210

169/00.04.02/2022

Vuosina 1939-1945 talvi- ja jatkosotaan sekä lapin sotaan osallistui n. 600.000 miestä ja 100.000 naista. Joka kahdeksas sotiin osallistuneista menehtyi. Kotiin palanneistakin joka neljäs oli saanut pysyvän sotavamman. Sodat jättivät jälkeensä myös 30.000 leskeä ja yli 50.000 sotaorpoa. Valtakunnallisesti veteraanien keski-ikä on tällä hetkellä n. 95 vuotta. Jäljellä heitä on alle 5.000. Veteraanien puolisoita ja leskiä on elossa n. 15.000, joten tuki- ja hoivatyö jatkuu vielä pitkään.

Veteraanijärjestöt ovat uurastaneet vuosikymmeniä veteraanien hyväksi ja vaalineet sotasukupolven perintöä. Sotainvalidien Veljesliitto, Sotaveteraaniliitto ja Rintamaveteraaniliitto ovat suunnitelleet ajavansa alas toimintansa vuoteen 2025 mennessä ja kokoavat voimansa maakunnallisiin perinneyhdistyksiin, jotka liittyvät osaksi valtakunnallista Tammenlehvän Perinneliittoa. Veteraanityö jatkuu perustettavien perinneyhdistysten kautta. Tammenlehvän Pohjois-Pohjanmaan perinneyhdistys perustettiin Oulussa, Läninhallitustalossa 30.11.2021. Perustetun perinneyhdistyksen tarkoituksena on mm. hoitaa ja vaalia sotiemme 1939-1945 sukupolven perinteitä ja arvoja ja huolehtia perinteen ja arvojen siirtämisestä tuleville sukupolville.

Sotavuodet 1939-1945 muodostavat ajallisesti lyhyen jakson itsenäisen Suomen historiassa, mutta meille on säilynyt runsaasti sotavuosista kertovaa aineistoa ja tapahtumahistoriaa. Merkittävää on myös sodan kokeneen veteraanisukupolven henkinen arvoperinne. Veteraanipolven siirtyessä ajasta ikuisuuteen meidän sukupolven on aika jatkaa työtä ja huolehtia siitä, että sodan perinne, arvot, tarinat, kuvat, kirjeet, kirjat jne. jäävät elämään ja pysyvät esillä. Tulevaisuuden perinnetyön näkökulmasta koululaitoksen ja nuorten osallistaminen perinnetyöhön on ensiarvoisen tärkeää.

Perustettu Tammenlehvän Pohjois-Pohjanmaan perinneyhdistys on maakunnallinen kokoava ja yhdistävä toimija. Perinnetyön perusta on kuitenkin paikallisuus ja jokaisella paikkakunnalla on oma sotavuosiin liittyvä identiteetti ja historia. Näitä arvokkaita asioita pitää vaalia ja muistaa osana muuta paikallista historiaa ja kulttuuria. Tässä työssä kunnalla ja osaltaan myös seurakunnalla on iso vastuu.

Maakunnan laajuinen, systemaattisesti paikallisesti järjestävä historian vaaliminen ja perinnetyö muodostaa vahvan perustan koko Pohjois-Pohjanmaan kulttuuri-identiteetin vahvistamiselle tulevaisuudessa. Tällä työllä voidaan olla osaltaan vahvistamassa myös sitä kulttuuri-ilmastonmuutosta, jota kulttuuripääkaupunki Oulu2026 -hankkeessakin vahvasti peräänkuulutetaan.

Ehdotus Pohjois-Pohjanmaan kunnille:

1. Tammenlehvän Pohjois-Pohjanmaan perinneyhdistys ehdottaa, että jokainen Pohjois-Pohjanmaan kunta organisoi perinnetyön paikallisesti. Kuntaan perustettavan perinnetoimikunnan tai muun vastaavan tavoitteena olisi paitsi vaalia veteraaniperintöä myös laajemmin kerätä, taltioida, järjestää ja tuoda esille paikallista historiaa, perinteitä, kulttuuria, kuvia, kirjoituksia, esineitä ym. Perinnetoimikunta voisi toimia myös esimerkiksi vuosittain järjestettävien kansallisten juhlapäivien organisoimisessa (mm. itsenäisyyspäivä, kansallinen veteraanipäivä, kaatuneiden muistopäivä ym.).

Kunnan koordinoiman perinnetoimikunnan kokoonpanoon on hyvä koota seurakunnan edustuksen lisäksi keskeiset paikalliset perinnetyötä tekevät toimijat ja myös osallistaa vahvasti nuoret ja koululaitos työhön mukaan. Kunnat ja seurakunnat toimivat yhteistoiminnassa Tammenlehvän Pohjois-Pohjanmaan perinneyhdistyksen kanssa.

2. Tammenlehvän Pohjois-Pohjanmaan perinneyhdistys katsoo perustelluksi, että kunta nimeää paikallisen perinnetyön yhdyshenkilön ja ilmoittaa hänen yhteystietonsa osoitteeseen pohjois-pohjanmaan. svp@sotaveteraaniliitto.fi Kansalliseen veteraanipäivään 27.4.2022 mennessä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Riikka Moilanen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää perustaa perinnetoimikunnan, joka valitaan neljän vuoden välein. Ensimmäinen toimikausi on 1.8.2022-31.12.2024.

Toimikuntaan valitaan: Kai Pajala, Marjut Lehtonen, Riikka Moilanen, Matti Hirvilammi, Tuula Aitto-oja, Esa Hellman, Jouni Aitto-oja, Kaija Sepponen, Johanna Patanen, Juha Laikari ja Erkki Männistö.

Toimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja sihteerinä sekä yhteyshenkilönä toimii kaupunginjohtaja Riikka Moilanen.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.